

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 504 - 00 - 17
Дата 15 / 07 2015 г.

15.31

Българска народна банка
Управител

Узв. № БНБ-65448/15.07.2015

ДО

43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,**

След избирането ми за Управител на Българската народна банка, за което благодаря на уважаваните народни представители, е необходимо, в изпълнение на изискванията на чл. 12, ал. 2 от Закона за БНБ да направя предложения за избиране на подуправители на БНБ.

Както е известно, с решение на Народното събрание от 21.01.2015 г. (обн., ДВ, бр 7 от 27.01.2015 г.), на основание чл. 14, ал. 1 от ЗБНБ, г-н Цветан Гунев е освободен от длъжността подуправител на Българската народна банка, ръководител на управление „Банков надзор“.

В резултат на отправена от мен покана, досегашният подуправител на БНБ, ръководител на управление „Банково“, Димитър Костов, изрази съгласие да бъде предложен за тази длъжност, като в случай, че бъде избран, той ще подаде молба да бъде освободен от длъжността подуправител, ръководител на управление „Банково“. Това би овакантило този пост, което ще наложи избирането на подуправител, ръководител на управление „Банково“ в най-кратък срок.

В допълнение, на 23 октомври 2015 г. изтича мандата на Калин Христов - подуправител на БНБ, ръководител на управление „Емисионно“, като съгласно чл. 12, ал. 4 от ЗБНБ, изборът на подуправител следва да бъде извършен в периода от 23 юли до 23 август 2015 г.

Независимо, че по закон мандатите на подуправителите изтичат по различно време, създамата се ситуация ми дава възможността и привилегията да направя предложение за сформирание на цялостен нов екип в ръководството на Българската народна банка.

Както оповестих още по време на изслушването ми на 9 юли 2015 г. в парламентарната Комисия по бюджет и финанси, моето разбиране е, че изборът на екип от подуправители на БНБ ще се определя от професионалните и експертните качества и почтеност на всеки един от тях, както и от способността им в максимална степен да допринесат за реализирането на незабавните и стратегическите приоритети и институционалното развитие на БНБ, описани в представената от мен концепция.

В тази връзка, следва да се вземе предвид и фактът, че съгласно устройствения си закон, Българската народна банка, подобно на останалите национални централни банки на държавите-членки на Европейския съюз (ЕС), изпълнява значителен брой изключително важни функции и задачи, от качествено и професионално изпълнение на които в голяма степен зависи макроикономическата и финансовата стабилност на страната. Много от тези функции се изпълняват на много добро ниво, за което свидетелства и гладкото функциониране на валутния борд в страната и високото доверие на гражданите и фирмите във фиксирания валутен курс; нормалното функциониране на налично-паричното обращение и поддържане на чистотата и качеството на българските банкноти и монети; гладкото функциониране на платежната система на страната, пазара на ДЦК и др. В тези области е необходимо да се търси приемственост, доразвиване и надграждане на политиката на БНБ и използване на опита и знанието на подуправителите, ръководещи тези управления.

Дейността на трите основни управления в БНБ - „Банково“, „Емисионно“ и „Банков надзор“, е изключително сложна и изисква ресорните подуправители, които ще ги ръководят да притежават специфични професионални познания в съответната област, безупречна репутация и високи нравствени качества. Лицата, които ще бъдат избрани за подуправители, ще трябва всекидневно да вземат отговорни, сложни и високо професионални решения. От успеха на тяхната дейност във всяко едно от посочените три направления ще зависи постигането на основната цел на Българската народна банка да поддържа ценовата стабилност и стабилността на националната парична единица, оперирането на надеждни и ефективни платежни системи, и упражняването на банков надзор, който да гарантира стабилността на банковата система и защитата на интересите на вложителите.

Дейността на управления „Емисионно“ и „Банково“ под ръководството на досегашните им подуправители (Калин Христов ръководи управление „Емисионно“ близо шест години, а Димитър Костов ръководи управление „Банково“ единадесет години) е изключително успешна и това следва да бъде оценено като едно значително постижение.

По-надолу в изложението, бих искал да се спра на основните функции и задачи на всяко от трите основни управления, които съгласно Закона за БНБ, се ръководят от подуправители, които са и членове на Управителния съвет на БНБ, както и на моята мотивация относно предложенията, които ще направя за подуправители на БНБ, а те са, както следва:

За подуправител, ръководител на управление „Емисионно“ – Калин Христов;

За подуправител, ръководител на управление „Банково“ – Нина Стоянова;

За подуправител, ръководител на управление „Банков надзор“ – Димитър Костов.

Управление „Емисионно“

Поддържането на стабилността на националната валута и непроменения вече деветнадесет години фиксиран валутен курс първоначално към германската марка, а впоследствие към единната европейска валута евро, е изключителен успех на Българската народна банка, с какъвто не може да се похвали нито една друга централна банка, функционирала при условията на валутен борд. В рамките на управление „Емисионно“ ежедневно се управляват международни валутни резерви за над 37 милиарда лева. Стабилността на националната ни валута, с която с основание днес се гордеем, не следва да се разглежда като лесно постижима даденост. Тя е продукт на високо професионален труд, стриктно и отговорно съблюдаване на консервативни правила и механизми за управление на резервите и ограничаване на риска, в който позицията и познанията на подуправителя, ръководител на управление „Емисионно“ имат основно значение.

В допълнение, управление „Емисионно“ отговаря за националната парична единица и изработването и пускането в обращение на банкноти и монети. В управлението функционира Национален център за анализ, който извършва експертна оценка на задържаните български банкноти и монети, които пораждаят съмнения, че са неистински. Центърът работи в тясно сътрудничество с националните центрове на другите държави-членки на ЕС и при спазване на съответните правила на Европейската централна банка, както и с МВР.

Безспорният успех на управление „Емисионно“ в изпълнението на всички негови функции и задачи под ръководството на г-н Христов ме мотивира да предложа преизбирането му за втори мандат.

Управление „Банково“

Управление „Банково“ упражнява надзорни функции спрямо платежните системи, платежните институции и дружествата с електронни пари. Основна задача на надзора над платежните системи е ограничаването на системния риск и подобряването на надеждността и ефективността им в съответствие със стандартите на Банката за международни разплащания в Базел, Международната организация на комисиите по ценни книжа, Европейската централна банка и др. Правната рамка на значителна част от дейността на управлението се определя изцяло от съответните европейски правни актове в областта на платежните услуги и платежните системи, които се изменят динамично в съответствие с все по-високите изисквания към европейската платежна инфраструктура. При възникване на системен риск за банковата система управление

„Банково“ осъществява функциите на кредитор от последна инстанция при спазване на предвидените в Закона за БНБ ограничения.

В рамките на управление „Банково“ функционира безпрепятствено вече тринадесет години и оперираната от БНБ Система за брутен сетълмент в реално време, която отговаря на всички съвременни европейски изисквания за осъществяване на платежния процес. Благодарение на професионалното управление на тази система, всяко едно плащане в страната се изпълнява в деня на подаването на платежното нареждане и юридическите лица и гражданите имат пълна сигурност в надеждността на платежния процес.

От 2010 г. Българската народна банка успешно оперира Национален системен компонент ТАРГЕТ2-БНБ, който работи изцяло по правила на Европейската централна банка (ЕЦБ). Българската народна банка е една от малкото банки извън еврозоната, която е изпълнила изискванията и е приета да участва в Трансевропейската автоматизирана система за брутен сетълмент в реално време на експресни преводи в евро - ТАРГЕТ2, която дава възможност за извършване на преводи в евро в реално време между банките, участнички в системата.

Под ръководството на подуправителя, ръководител на управление „Банково“ функционира Централният кредитен регистър, където при спазване на изключително високи стандарти за сигурност и опазване конфиденциалността на информацията се поддържат актуални данни за паричните задължения на клиентите към банките, финансовите институции, платежните институции и дружествата за електронни пари.

В управление „Банково“ се събира, съставя и разпространява надеждна и качествена статистическа информация в съответствие със ЗБНБ и Устава на ЕСЦБ и ЕЦБ, и при прилагане на съответните европейски регламенти в тази област. Българската народна банка предоставя чрез ЕЦБ статистическа информация на Европейския съвет за системен риск. В рамките на управление „Банково“ се осъществяват и възложените на БНБ по закон функции на фискален агент и депозитар на държавата.

Всички посочени функции и задачи на управление „Банково“ са изпълнявани безупречно досега и в съответствие с европейските изисквания под ръководството на досегашния подуправител Димитър Костов. Уверен съм, че това ще продължи да бъде така и под ръководството на новия член на екипа, който предлагам – Нина Стоянова, чийто дългогодишен и разностранен опит във всички сфери на дейност на централната банка, и особено тясното сътрудничество, в което близо десет години е работила с управление „Банково“, ще гарантира осигуряването на необходимата стабилност и приемственост в дейността на управлението.

Управление „Банков надзор“

Както е известно, в управление „Банков надзор“ предстои извършването на сериозни и нелеки реформи, свързани с укрепване на дейността му и промени в надзорните практики, за чието успешно осъществяване са необходими сериозен опит и познания.

През 2016 г. трябва да бъде проведен преглед на активите на банковата система, стрес-тест и цялостна оценка на състоянието на финансовия сектор на страната. Тези задачи, сроковете в които следва да бъдат разположени, както и динамиката на външната среда (развитието в еврозоната и влиянието ѝ върху българската икономика и финансова система) изискват ръководител на банков надзор, който да е в състояние да приложи незабавно и да управлява ефективно процесите на трансформиране на надзорната политика в посока пълно съответствие с Базелските принципи за ефективен банков надзор и структурирането на надежден процес за контрол на неговите действия от страна на Управителния съвет на БНБ.

Предстои въвеждането и прилагането чрез съответния национален закон на Директива 2014/59/ЕС за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници. В тази връзка, следва да бъдат изготвени планове за възстановяване и планове за реструктуриране на българските кредитни институции в съответствие с изискванията на Директивата и указанията на Европейския банков орган.

Новата функция по възстановяване и реструктуриране на банки, която предстои да поеме БНБ, ще предостави на разположение на централната банка необходимия модерен инструментариум за разрешаване на кризи. Тази нова функция, която е нова и за целия Европейски съюз, е много сложна и комплексна, като съответните допълнителни технически изисквания в тази област са в процес на разработване от Европейския банков орган. Независимо от напрегнатата среда за работа, екип от БНБ, под ръководството на г-н Костов, успя в кратък срок да подготви проект на Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции, като в централната банка се изгради достатъчно знание за бързото и оперативно въвеждане и прилагане при необходимост на тези инструменти. Хората, които ръководеха и участваха в процеса на писане на този много сложен закон, трябва да се използват и за неговото реално прилагане.

Кандидатът за подуправител, ръководител на управление „Банков надзор“, трябва да има задълбочен поглед върху банковата система, знание за процесите, чрез които се осъществява банковият надзор, както и опит и решимост за дефиниране на необходимите стъпки за реализиране на бърза промяна. Както посочих в концепцията си за развитието на Българската народна банка, тези промени трябва да се осъществят до края на септември 2015 г. и да бъдат приети от Управителния съвет на БНБ, както с оглед тяхната неотложност, така и да стане възможно от последното тримесечие на 2015 г. фокусът на банковия надзор изцяло да се съсредоточи върху успешното провеждане на прегледа на активите на банковата система.

Възстановяването на доверието и репутацията на централната банка и укрепването на нейната надзорна дейност ще бъде първостепенна цел в работата на новия подуправител, ръководител на управление „Банков надзор“. Към настоящия момент, това е най-трудният ресор, изискващ най-много усилия и съществено надграждане в качеството, методологията и капацитета на банковия надзор. По тази причина, за подуправител, ръководител на управление „Банков надзор“ възнамерявам да предложа Димитър Костов, който е подуправителят с най-дълъг опит в централната банка, доказал своят висок професионализъм, почтеност и силен характер, които качества ще бъдат изключително необходими и при изпълнение на новата му длъжност.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

През своята 136-годишна история като една от най-старите национални институции Българската народна банка е преминала през много нелеки периоди, но има и много значителни достижения. Централната банка може и трябва да намери сили в себе си, за да се реформира в направленията, в които това е необходимо. За постигането на тази цел, съществена роля ще имат професионализмът и лоялността на нейните ръководители и служители. Същевременно, следва да се осигури необходимата приемственост и по-нататъшно развитие на постигнатото в управленията, които функционират гладко и ефективно, в съответствие с европейските регулации и добрите практики.

Възвръщането на доверието в централната банка към настоящия момент е от съществено значение не само за БНБ, но и за цялото общество. Високата репутация, професионализъм и независимост на централната банка е гаранция за финансовата и банковата стабилност на страната.

Централната банка ще продължи да работи пред критичния поглед на Народното събрание, пред което по закон се отчита за дейността си, както и на цялото общество, което ще постави към нас много по-високи изисквания.

Знанието за централното банкиране е съсредоточено и натрупвано в продължение на много години именно в централната банка. В днешно време финансовият сектор и националните централни банки са един от най-сложно регулираните области в Европейския съюз, като за придобиване на необходимите познания се изисква продължително време и сериозен практически опит. Същевременно, всяко едно погрешно или некомпетентно управленско решение, би могло да застраши финансовата стабилност и да разруши постигнатото в сферите, в които отчитаме положителни резултати. Следва да бъде отбелязана и сложната международна среда в Европа и в света, в която централната банка ще продължи да работи, като динамиката на тези процеси ще изисква незабавна, професионална и правилна реакция от страна на ръководството на банката.

Във връзка с гореизложеното, предлагам в моя екип да влязат най-добрите професионалисти, с които разполага централната банка, тъй като техните знания и опит ще бъдат основата за нашия успех.

Прилагам, в отделни писма, моите предложения на основание чл. 12, ал. 2 от Закона за БНБ за подуправители на централната банка, в които обстойно съм посочил качествата на всеки един от членовете на моя екип.

С УВАЖАНИЕ

ДИМИТЪР РАДЕВ